

HUMANISTISCHE PERSDIENST

BLEYENBURGSTRAAT 1, UTRECHT

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

VERSCHIJNT PERIODIEK - ABONNEMENTSPRIJS fl. 3.- PER JAAR

Bij publicatie van gegevens, welke de Persdienst uit andere bladen heeft overgenomen, dient de oorspronkelijke bron te worden vermeld. - Postgiro No 304960 t.n.v. HUMANISTISCH VERBOND te UTRECHT - Telefoon K 3400-10163

8 Augustus 1953.

2e Jaargang, Nr. 13.

Het gebeurde in UBACH over WORMS.

Ubach over Worms is een kleine plaats in Zuid-Limburg. Daar heeft zich in de afgelopen maand het volgende afgespeeld:

In een gezin met vier kinderen werd de vrouw ziek. De man - volgens de Gazet van Limburg een "niet-geïnformeerde, Katholiek-gezin te krijgen en doet moeite om een gezinsverzorgster voor zijn hem een gezinshulp stuurt. Het meisje werkt er vier dagen en daarna vraagt de vereniging "Humanitas" bij de gemeente de normale subsidie aan, die voor deze gezinshulp pleegt te worden gegeven: 25% van het betaalde salaris. In dit geval een bedrag van f.4.28 (VIER GULDEN ACHTENTWINTIG CENT)

De raad van Ubach over Worms ontvangt geregeld zulke aanvragen van de Katholieke en Prot.-Christelijke gezinszorg en ook over deze aanvraag wordt in eerste instantie gunstig beslist: de raad keurt met 6 tegen 5 stemmen de subsidie van f.4.28 goed.

Na deze gebeurtenis komt er in Katholieke kring een grote beroering. Allerlei Katholieke organisaties, waaronder belangrijke, komen tegen deze beslissing in het geweer, de Gazet van Limburg gaat vooraan in het scherp commentariëren van het gebeurde en 5 raadsleden doen een verzoek voor een spoedvergadering van de Waubachse raad, teneinde het besluit ongedaan te maken. Van de organisaties noemen we in de eerste plaats de K.A.B., die onder leiding van de Heer Jan Maenen een uitvoerig adres aan de raad stuurt waarin de principiële onjuistheid van het subsidiëren van een vereniging als "Humanitas" wordt uiteengezet. Allerlei plaatselijke K.A.B.-afdelingen (b.v. die in Abdissenbroek) sluiten zich daar weer bij aan. Ook de R.K. Mijnerwerkersbond en de kring Limburg van de R.K. Jongerenorganisatie richten zich tot de raad van Waubach. Tenslotte schrijft de Statenkieskring van de K.V.P. in Limburg:

"Mocht het zo zijn, dat wij op principiële gronden de financiële medewerking in onze Limburgse gemeenteraden niet kunnen weigeren, dan moeten wij dit doen op principiële overwegingen".

Aldus de Heer Dubois, voorzitter van de Statenkieskring Heerlen.

Burgemeester Hermans heeft weliswaar eerst de termijn van veertien dagen laten verstrijken, maar roept dan toch op 23 Juli de raad bijeen, uitsluitend ter bespreking van deze kwestie van de subsidie van f. 4.28.

(Het gemeenteraadslid Oosthoek, Gemeentebelangen, stelde voor de f.100.--, welke deze raadsvergadering aan presentiegeld kostte, voor deze gelegenheid terug te storten in de gemeentekas!). De raad was voltallig, ter tafel lag het voorstel tot intrekking van het reeds genomen besluit.

Dat voorstel werd met stakende stemmen - 6 tegen 6 - verworpen!!

En zo bleef dus gehandhaafd in Ubach over Worms de f.4.28 subsidie aan de vereniging "Humanitas", voor verleende gezins-hulp.

Burgemeester Hermans was over de gang van zaken weinig te spreken en uitte zich tijdens de raadszitting met name tegen de "Gazet van Limburg" nogal scherp. Aldus :

"De onjuistheid van haar eerste publicatie over de subsidiekwestie is haar aangetoond. Inplaats van de zaak te rectificeren, heeft de Gazet opzettelijk op haar foute voorlichting voortgeborduurd. Als zedepreker is de Gazet van Limburg dan ook niet aanvaardbaar."

XXXXXX

DE VOORBURGSE KWESTIE.

De Voorburgse Courant heeft aan haar vroegere abonné's, die voor het blad bedankten wegens haar toegeven aan de R.K.zijde uitgeefende druk, een folder toegezonden waarin zij meedeelt in het vervolg weer nieuws van het Humanistisch Verbond te zullen opnemen. Een nadere verklaring van de beweegredenen, die tot dit besluit hebben gevoerd, werd niet gegeven.

Het Haags Dagblad is in Voorburg eens nader over deze kwestie gaan praten en publiceerd in de krant van 7 Juli het volgende artikel :

Van de zijde van het Humanistisch Verbond in Voorburg verklaarde men met belangstelling af te wachten of dit weer opnemen van berichten en verslagen zich ook zal uitstrekken tot andere groepen - spirististen, N.V.S.H. en dergelijke -. Men toonde zich overigens verheugd over dit nieuwe standpunt van de redactie en meende het te mogen zien als een overwinning op de onverdraagzaamheid, mede veroorzaakt door de grote ongerustheid welke het optreden van de Katholieken in Voorburg in het gehele land heeft veroorzaakt, en door het feit dat zelfs vele Katholieken het met dit optreden niet eens waren.

De katholieke autoriteit, die indertijd de onderhandelingen met de Voorburgse Courant voerde, - (naar wij destijds publiceerden een wethouder van Voorburg, Humanistische Persdienst) - zeide ons niets te weten van het jongste besluit van de redactie. Hij veronderstelde, dat dit slechts betrekking kon hebben op aankondigingen van vergaderingen en niet op verslagen daarvan. Overigens zou men zich nooit hebben verzet tegen het opnemen van huishoudelijke mededelingen van het Humanistisch Verbond, men wenste slechts de geloofsgenoten te beschermen tegen verkapte propaganda en theoriën die men niet lust. In het bijzonder voelde men er niet voor "dit vuil met eigen geld te betalen", waarmee bedoeld werd op het feit, dat 60 tot 70 pct van de advertenties in het blad afkomstig zijn van de R.K. middenstand.

Om deze bescherming doeltreffend te verlenen had men aangeboden het blad te kopen. Men wilde echter ook accoord gaan met verwijdering van de aanstootgevende copy uit het blad. Zou men niet tot overeenstemming kunnen komen, dan kon er vanuit R.K. standpunt niet anders worden gedaan dan lezing van het blad aan Katholieken te ontraden. De lacune welke dan zou ontstaan in de voorlichting der Katholieken zou men moeten opvangen, en dit meende men te kunnen bereiken door het gratis aan huis verspreiden van een eigen blad. Dat dit blad alle advertenties zou aantrekken van de katholieke middenstanders, en dat daarmee de bestaansbasis aan de Voorburgse courant zou ontvallen achtte onze zegsman een onvermijdelijk gevolg, evenals het grote verlies aan abonné's dat de Voorburgse Courant dan zou moeten verzwakken. Dat men in dit verband kon spreken van het uitoefenen van druk ontkende hij echter ten stelligste.

In Voorburg is men algemeen van gevoelen, dat hier de Katholieken bakzijl gehaald hebben. Sommigen zijn geneigd een van de oorzaken hiervan te zien in het feit, dat de katholieke middenstanders vele klanten verloren hebben, die zich vroeger niet bekommerden om de vraag welke religieuze of maatschappelijke richting hun winkelier was toegedaan.

Het Binnenhof van 7 Juli geeft van katholieke zijde een visie op deze zaak, o.a. door een interview met de voorzitter van de K.V.P.-fractie te Voorburg. Zij schrijven:

In sommige Voorburgse kringen is men van mening, dat deze mededeling zou wijzen op een veranderde houding van de Katholieken. Hiervan is echter geenszins sprake. De Katholieken hebben indertijd namelijk alleen bezwaar gemaakt tegen verkapte propaganda en theorieën, die in strijd waren met de katholieke leerstellingen. Om aan die toestand een einde te maken hebben enkele vooraanstaande Katholieken aangeboden de "Voorburgse Courant" te kopen. De leiding van het blad is daarop echter niet ingegaan. Wel heeft zij in dat stadium van het overleg zelf vrijwillig een tegenvoorstel gedaan, dat behelst de alle publicaties en ook de advertenties van het Humanistisch Verbond, de Nederlandse Vereniging voor Sexuele Hervorming en van spiritisten uit haar blad te weren.

De Katholieken, die de onderhandelingen met de "Voorburgse Courant" hadden gevoerd, konden tegen dit voorstel uiteraard geen bezwaren inbrengen. Wel hebben zij uitdrukkelijk gesteld, zelf nooit zover te hebben willen gaan. Zij hebben van een neutrale krant dus nooit gevraagd, laat staan geëist, bepaalde publicaties geheel achterwege te laten. Later hebben zij er zelfs hun verwondering over uitgesproken, dat de redactie in een officiële publicatie haar standpunt heeft gemeend te moeten kenbaar maken.

Niet méér gevraagd.
De mededeling dat de redactie op haar aanvankelijk ingenomen standpunt thans ten dele terugkomt, is dus geenszins in strijd met het aanvankelijke uitgangspunt van de Katholieken. Zij hadden immers niet méér gevraagd dan de redactie thans meent te moeten doen: het publiceren van mededelingen en verslagen, waarbij er echter meer dan in het verleden rekening mee zal worden gehouden, dat de inhoud niet kwetsend zal zijn voor bepaalde bevolkingsgroepen.

Het is echter te betreuren, zo meent de voorzitter van de K.V.P.-fractie in de Voorburgse gemeenteraad, de Heer J.C. van der Meer, dat een beslissing, die geheel voor de verantwoordelijkheid was van de redactie van de "Voorburgse Courant", is gewroken op de Katholieken en dat het is voorgesteld alsof zij de persvrijheid in gevaar hebben gebracht, overigens zonder dat er bij de Katholieken ooit naar de ware gang van zaken is geïnformeerd. In dit licht gezien kan men zich dan ook afvragen wat het protest van het Humanistisch Verbond en de heimelijke boycot door andersdenkenden van de katholieke middenstand te betekenen heeft, aldus de Heer van der Meer.

En de "Tijd" van 9 Juli concludeert een soortgelijke beschouwing met :

"Er is dus bepaald geen sprake van druk van katholieke zijde (geweest), maar van een voorstel van de "Voorburgse Courant" zelf. De mededeling dat de betreffende berichten toch weer zullen worden opgenomen, is in dit licht gezien wel uitermate bevreemend en kan bepaald niet als een overwinning op de katholieken worden beschouwd.

xxxxx

Het is wel aardig nog even te citeren wat de "Nieuwe Eeuw" (Katholiek weekblad) van 13 Juni, bij het bekend worden van de Voorburgse kwestie in eerste instantie schreef :

Wij weten niet, welke motieven hierbij een rol hebben gespeeld, noch of de daaromtrent gepubliceerde berichten juist zijn. Maar vragen ons alleen af of de wijze, waarop soms in katholieke bladen en blaadjes over "tegenstanders" geschreven wordt, aan dit soort onverkwikkelijke kwesties geen schuld draagt? (Onderstreping Hum. Persdienst).

DISCRIMINATIE ?

In Juli werd gehouden een congres van de Algemene Rooms Katholieke Ambtenarenbond. Op dat congres heeft Mr. G.H.M. Boot zich scherp uitgelaten over de discriminatie welke in overheidsdienst (volgens hem) nog schijnt te worden toegepast tegenover katholieken, als het er op aankomt nieuwe krachten aan te stellen in hogere en leidinggevende functies.

Het Binnenhof van 7 Juli 1953 wijdt aan deze rede van de vice-voorzitter van deze bond een artikel waarin betoogd wordt, dat katholiek Nederland zijn achterstand bij het hoger onderwijs en verschillende specialistenopleidingen in toenemende mate inhaalt. Het volgens Mr. Boot gemakkelijk gebruikte motief dat er onder de katholieke sollicitanten te weinig deskundigen en capabele mensen te vinden zouden zijn, verliest dus langzaam maar ongetwijfeld aan kracht.

Het Binnenhof geeft dit als volgt verder:

We geloven dat Mr. Boot goed er aan zal doen om - gelijk hij in zijn rede als eventuele mogelijkheid aankondigde - met exact bewijsmateriaal voor de dag te komen. Evenzo kan het alleen maar nuttig zijn dat bij gevallen van discriminatie - zij het uiteraard na een grondig onderzoek om ketterjacht van het genre McCarty in de Verenigde Staten te vermijden - de feiten aan de openbaarheid worden prijs gegeven en mensen, die zich daaraan schuldig maken, zonder aanzien des persoons worden genoemd.

Van de zijde van andersdenkenden wordt wel eens opgemerkt, dat bijvoorbeeld in het katholieke Zuiden een protestant en een humanist ook geen eerlijke kans krijgen bij vacatures in overheidsdienst. We geloven dat zeker na 1945 hierin nogal een wijziging is gekomen, al geven we toe dat het optreden van plaatselijke autoriteiten niet steeds even tactvol is. Maar afgezien hiervan, het zal altijd goed zijn in streken waar bepaalde confessionele opvattingen in sterke meerderheid zijn, een bijzondere maatstaf aan te leggen. Onzerzijds zouden we het bepaald onjuist vinden, als b.v. de katholieken zich er over zouden gaan beklagen dat ze in Drente en Groningen geen dertig procent van het aantal burgemeesterszetels bezetten.

Het komt ons echter voor, dat de grief van Mr. Boot wel opgaat voor de zogenaamde gemengde streken; de steden en provincijen in het Westen, het administratieve centrum Den Haag met zijn departementen in het bijzonder. Bepaalde ondervindingen en feiten - neem bijvoorbeeld het aantal katholieke secretarissen-generaal en administrateurs op de departementen - schijnen echter al een voor de hand liggend bewijs van Mr. Boots klacht te leveren. Feiten verzamelen en op het juiste ogenblik met statistieken het euvel bewijzen. Dat lijkt ons de juiste tactiek te zijn in geval men van bepaalde zijde blijft doorgaan deze "doorbraak" te blokkeren.

XXXXX

IS HET N.V.V. EEN HUMANISTISCHE ORGANISATIE ?

Het Christelijk Nationaal Vakverbond heeft een discussie gevoerd met een van de bestuurders van het N.V.V., de Heer Roemers. In deze discussie kwam onder meer de vraag naar voren of het N.V.V. een humanistische organisatie is.

Het "Orgaan" (van het Christelijk Overheidspersoneel) neemt nu dit laatste punt in het Augustusnummer onder de loupe.

De redacteur begint met een aantal definities over humanisme te citeren, o.a. van Dr. J.P. van Praag, Just Havelaar en Prof. Dr. H. Kraemer. Hij komt dan tot de conclusie, dat

... voor zijn geloof in de mens. De norm, de maatstaf, het
in God, doch in zijn leven en handelingen vindt de humanist niet
Dan geeft de redacteur de volgende bewijsvoering voor zijn
stelling:

HET N.V.V. : EEN HUMANISTISCHE ORGANISATIE.

En nu herhalen we de vraag : is het N.V.V. een humanistische
organisatie ?

Wij antwoorden : ja.

Wij zeggen niet, dat alle leden van het N.V.V. humanist
zijn. Neen. Maar daarover gaat het niet. Het gaat over de vraag
of het N.V.V., dus de organisatie, humanistisch is. En dan -
wij herhalen het - zeggen wij : ja, het N.V.V. is humanistisch.

Immers, het is met een organisatie precies als met een
mens. Ieder mens staat voor de keuze of hij de norm voor zijn
optreden zoekt in God of bij zichzelf.

Voor die keuze staat ook een organisatie. Ook het N.V.V.
en iedere andere vereniging van mensen moet antwoorden op de
vraag of men de bron en de maatstaf voor zijn optreden zoekt in
God of in zichzelf.

Het N.V.V. heeft op die vraag geantwoord.

Het N.V.V. zegt : wij erkennen dat er verband bestaat tussen
religie en levensovertuiging enerzijds en maatschappelijk inzicht
anderzijds. Gij, leden, moogt dat ook in dit verband doen blijken.
Wij vinden het zelfs uitstekend indien Christenen verband zien
tussen hun geloofsovertuiging en hun vakverenigingsarbeid, maar
..... wij tezamen als N.V.V. zijn aan dat geloof niet gebonden.
Gij moogt in de vergadering een beroep op de Bijbel doen, maar
wij als vereniging zijn aan die Bijbel niet gebonden.

Ziehier nu, waarom het N.V.V. een typisch-humanistische
organisatie is.

Ook het N.V.V., gelijk ieder vakverbond, staat voor de vraag
of het de openbaring van God als richtsnoer voor zijn arbeid wil
aanvaarden; die vraag beantwoordt het N.V.V. met alle humanis-
ten ontkennend.

xxxxxx

CONGRES VAN DE KATHOLIEKE GEZINSBOND TE UTRECHT.

Op bovengenoemd congres werd een belangrijke rede gehouden
door Dr. F.C. Pauwels, waarvan het "Nieuw Utrechts Dagblad" van
25 Juli het volgende verslag brengt :

In de grote zaal van het N.V.-Huis hadden zich velen verzameld
om te luisteren naar de toespraak van pater Dr. F.C. Pauwels over
het onderwerp:

"Het Katholieke Gezin en het Humanisme".

Spreker meende, dat men, als men het gezin ziet in het per-
spectief van de goddelijke voleinding, niet anders dan afwijzend
kan staan tegenover het humanisme. Het Nederlandse volk is door
zijn traditie zeer op huiselijk leven ingesteld. Deze huiselijkheid
echter achtte pater Pauwels niet van primair belang, zolang men
de gezinssfeer niet in het licht van een christelijke opvoeding
ziet. Een gevaar achtte hij het groeiend aantal onkerkelijken, die
zich al spoedig "Humanist" noemen. Een kleine elite-groep wordt ge-
vormd door de leden van het Humanistisch Verbond, die zich bewust
afsluiten voor het goddelijk woord. De invloed die er van het Huma-
nistisch Verbond uitgaat noemde pater Pauwels juist zo gevaarlijk,
omdat het H.V. handelt van een idealistische overtuiging uit, die
velen aanspreekt. Humanitas, de humanistische instelling voor
maatschappelijk werk, wil overal waar het kan hulp bieden, maar zij
doet dit uit een overtuiging die gebaseerd is op de mens. "De
Nederlandse Katholieken dienen om de funeste invloed van het huma-
nisme tegen te gaan in hun naaste omgeving apostolisch zeer actief
te zijn", aldus Dr. Pauwels.